

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ

Тернопільський національний економічний університет

Факультет обліку і аудиту

Кафедра обліку у виробничій сфері

КУРСОВА РОБОТА

З дисципліни

Бухгалтерський облік (загальна теорія)

На тему:

«Предмет і об'єкти бухгалтерського обліку»

Студента 3 курсу групи ОП-32
Стадника Василя Михайловича

Керівник: ст. викл.

Богуцька Лілія Тарасівна

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ECTS _____

Члени комісії _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

(підпис) (прізвище та ініціали)

(підпис) (прізвище та ініціали)

Тернопіль – 2016

ПЛАН

Вступ

1. Сутність бухгалтерського обліку.
2. Предмет бухгалтерського обліку.
3. Господарські засоби і джерела їх утворення як об'єкти бухгалтерського обліку.
4. Господарська діяльність та господарські процеси та їх характеристика.

Висновок

Список використаних джерел

Зміст

Вступ.....	4
1.Сутність бухгалтерського обліку.....	6
2. Предмет бухгалтерського обліку.....	13
3. Господарські засоби і джерела їх утворення як об'єкти бухгалтерського обліку.....	21
4. Господарська діяльність та господарські процеси та їх характеристика...26	
Висновок.....	29
Список використаних джерел.....	31

Вступ

Актуальність теми дослідження. Бухгалтерський облік є основним видом господарського обліку. Згідно зі статтею 1 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» «бухгалтерський облік - процес вимірення, реєстрації, виявлення, узагальнення, збереження, накопичення і передачі інформації про діяльність підприємства внутрішнім та зовнішнім користувачам для прийняття рішень» [7,с.3]. Вагомі особливості бухгалтерського обліку містяться в тому, що він спочатку тільки вартісний, безперервний і постійний, документально обґрунтований, використовує притаманні йому методи обробки інформації.

Згідно частини 8 статті 19 Господарського кодексу України «всі суб'єкти господарювання, відокремлені підрозділи юридичних осіб, виділені на окремий баланс, повинні вести основний (оперативний) облік підсумків своєї роботи, складати та надавати відповідно до вимог закону статистичну інформацію та решту даних, визначених законодавством, а ще вести (не враховуючи Українців, громадян іноземних країн та осіб без громадянства, які виконують господарську діяльність і були зареєстровані відповідно до законодавства як підприємці) бухгалтерський облік і відображати фінансову звітність відповідно до законодавства» [5,с.19]. Згідно з даними офіційного сайту Державного комітету статистики України кількість суб'єктів Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України (ЄДРПОУ) станом на 1 січня 2016 року становила 1121347 [19]. Всі, хто є учасниками ринкової економіки є теж користувачами бухгалтерської інформації.

Мета курсової роботи: дослідження основ організації та ведення бухгалтерського обліку, здобуття навичок застосування бухгалтерського обліку, використання плану рахунків, складання балансу підприємства на початок і кінець звітного періоду, збирання оборотно-сальдової відомості по

синтетичних рахунках, складання кореспонденції рахунків, бухгалтерських рахунків у вигляді Т-моделі.

Предмет: предметом вивчення при написанні курсової роботи є об'єкти бухгалтерського обліку.

Завдання: розуміти мету і суть бухгалтерського обліку, зміст фінансової звітності та аспекти її складання, могли зображати господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку і в первинній документації, розуміти принципи роботи державного регулювання бухгалтерського обліку в Україні, знати як влаштований порядок організації бухгалтерського обліку на підприємстві.

1.Сутність бухгалтерського обліку.

Поняття облік в широкому значенні означає вимірювання,нагляд, та реєстрацію певних природних і суспільних явищ. Для людей принциповим є облік того, що впливає безпосередньо на суспільство, і об'єктом особливого інтересу є господарська діяльність, найбільшу частину якої складає випуск матеріальних благ.

Господарська діяльність - це будь-яка активність, пов'язана зі створенням, розміном і споживанням матеріальних і нематеріальних благ.

Суб'єктами господарської діяльності є юридичні і фізичні особи. Фізичними особами є мешканці держави та інших країн, юридичними особами - компанії, організації, підприємства та установи. Їх активність в Україні регулюється чинним законодавством. Господарський облік виконують як фізичні, так і юридичні особи.

Юридичні особи — суб'єкти господарської діяльності є обліковими одиницями, які мають окрему систему бухгалтерського обліку і складають встановлену звітність із дня реєстрації підприємства до його ліквідації..

Господарський облік історично обумовлений; виник і розвивався разом з людською діяльністю. У XV столітті. з'явилися першінадруковані роботи із правилами ведення обліку, автором однієї з них був Лука Пачолі (1445-1515), відомий як засновник бухгалтерії. Його книга "Трактат про рахунки і записи" є першим твором з господарського обліку. З розвитком продуктивних сил і виробничих відносин у різних соціально-економічних формаціях облік пристосувався до вимог суспільства і в результаті сформувався як прикладна економічна наука.

Метою господарського обліку є правдиве відображення фактів господарської діяльності, забезпечуючи повну і точну інформацію для прийняття рішень.

Зміст господарського обліку можна дізнатися через його стадії:

- спостереження;
- вимірювання;
- реєстрацію;
- групування;
- узагальнення.

Будь-якому з названих стадій технології обліку підходить встановлений комплект методик і прийомів: оцінка і калькуляція, документація та інвентаризація, рахунки і подвійний запис, реєстри, баланс і звітність. Господарський облік постійно за власним призначенням постачає інформацію процесу управління та його апарату, так як господарський облік в широкому значенні є функцією управління, на рівні з плануванням, контролем, прогнозуванням і аналізом.

В Україні господарський облік поділяють на 3 види: статистичний, експлуатаційний, бухгалтерський, кожен з яких володіє своїми завданнями, об'єктами обліку, функціями, способами отримання і оброблення інформації.

Оперативний облік вживається для нагляду і контролю за окремими операціями і діями на важливих ділянках господарської діяльності з ціллю управління ними згідно з мірою їх втілення. Він тісно пов'язаний з контролем, не володіє конкретною системою документації, вживає всі показники, гарантує оперативність отримання інформації.

Статистичний облік досліджує і здійснює контроль над глобальними соціально-фінансовими та окремими звичайними явищами і процесами. При цьому кількісні аспекти статистика вивчає в безперервному взаємозв'язку з високоякісним змістом в певних умовах часу і місця. Статистика використовує різні показники і властиві їй методи нагляду (масові і вибіркові), систему характеристик (абсолютні, відносні та середні величини).

Інформацію статистичного обліку використовують для макроекономічного аналізу та управління, тому оперативний і бухгалтерський облік підпорядковують завданням державної статистики [8, с.26].

Бухгалтерський облік відображає господарську активність компаній, організацій і установ. Він охоплює всі засоби господарства, джерела їх формування, господарські процеси і результати діяльності.

Бухгалтерський облік - є процесом розкриття, вимірювання, накопичення, реєстрації, узагальнення, збереження і передачі інформації про господарську діяльність підприємства зовнішнім і внутрішнім користувачам для прийняття рішень. Це визначення дане в Законі України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" від 16 липня 1999 р. № 996-XIV.

Вагомі особливості бухгалтерського обліку є в наступному: він перш за все тільки вартісний, безперервний і постійний, документально обґрунтований, вживає властиві йому методи обробки інформації.

Юридичні особи, зареєстровані в Україні, незалежно від організаційних форм і форм власності, зобов'язані вести бухгалтерський облік і відображати фінансову звітність. Відповідно до статті 29 (Облік і звітність) Закону України "Про підприємства в Україні" від 4 січня 1992 року № 2032-XII.

Метою бухгалтерського обліку вважається надання користувачам для прийняття рішень досконалої, чесною і об'єктивною інформації про фінансове становище і діяльність підприємств.

Всі 3 види обліку – статистичний, оперативний і бухгалтерський - тісно пов'язані між собою, доповнюють один одного і утворюють єдину систему обліку, що базується на єдності предмета, мети, завдання, методології, державного регулювання.

Бухгалтерський облік в єдиному циклі управління підприємством (планування - облік - аналіз - регулювання) виконує такі функції: інформаційну, контрольну, оціночну, аналітичну.

Інформаційною функцією бухгалтерського обліку є забезпечення даними про фінансове становище і роботу підприємству випадку потреб внутрішніх і зовнішніх користувачів.

Контролюючою функцією бухгалтерського обліку є потреба виконання способів бухгалтерського обліку контролю збереження і успішного застосування ресурсів, дотримання планових завдань, дотримання функціонуючого законодавства і обставин договорів та угод.

Оціночною функцією бухгалтерського обліку є вимір та оцінка ресурсів, встановлення ціни і собівартості продукту, розрахунку підсумку роботи підприємства та його рентабельності. Оцінка є результатом виміру і ідентифікації предметів обліку.

Аналітичною функцією бухгалтерського обліку є виконання на основі первинних та зведених даних економічного аналізу наявності, стану і руху ресурсів та результатів діяльності підприємства із широким застосуванням економіко-статистичних методів і моделювання.

Для звершення мети і виконання обліком функцій він повинен відповідати подальшим умовам: порівнянності певних характеристик бізнес-плану і обліку, вірності і об'єктивності, чіткості та доступності, оперативності, економічності.

Порівнянність певних характеристик бізнес-плану і обліку потрібна з метою оцінки виконання планових завдань, зіставлення підсумків роботи з витраченими ресурсами. Подібнепорівняння базується в загальних методологічних принципах побудови планових і наявних характеристик.

Точність і неупередженість обліку означає, що облікові дані завжди мають бути вірними і показувати реальний стан і підсумки діяльності, тобто відображати як певні досягнення, так і недоліки в діяльності підприємства.

Ясність і загальнодоступність обліку означає, дані обліку повинні бути елементарними і ясними, точно визначати усі нюанси роботи підприємства, бути легкодоступними для усіх працівників та акціонерів підприємства, громадськості.

Своєчасність обліку характеризується забезпеченням підприємства оперативної даними, які потрібні щоб прийняти дієві рішення, продумувати певних події, оперативного управління.

Економічність обліку полягає в тому, що він повинен бути гранично дешевим за необхідної повноти і оперативності. Його досягають завдяки автоматизації обліково-розрахункових робіт, що призводить до економії трудових і матеріальних ресурсів.

Щоб відобразити господарські процеси та засоби, які виконуються на підприємстві, їх чисельних і якісних характеристик, в обліку використовують різні вимірники: грошові, натуральні, трудові.

Натуральні вимірники гарантують кількісне і високоякісне відображення облікових предметів в одиницях ваги, розміру, площі, сили і т.д. В них є свої переваги і слабкі сторони. Без натуральних вимірників неможливо сформувавши план виробництва згідно з номенклатурою продуктів, вивчити застосування матеріальних ресурсів, балансів. Проте натуральні вимірники ще застосовують тільки з метою обліку однорідних предметів, їх неможливо узагальнювати, застосовуючи різні одиниці виміру.

Трудові вимірники застосовують з метою встановлення витраченої роботи в одиницях трудового часу - днях, годинах, хвилинах. З їхньою допомогою в комбінуванні з натуральними визначають і регулюють норми виробітку, встановлюють ефективність праці, розраховують фонд робочого часу та оплати праці.

Грошовий вимірник використовують з метою узагальнення, розрахунку цін об'єктів обліку. Даний вимірник застосовують при планування та обліку процесів виробництва і обігу, з метою встановлення підсумків і рентабельності діяльності, виконання розрахунків поміж підприємств, установ та організацій. Так само як і натуральний, грошовий вимірник містить деякі переваги і слабкі сторони.

Застосування в обліку всіх 3 вимірників у зв'язку гарантує абсолютне і багатостороннє відображення предметів що обліковуються, отримання

загальних даних про роботу як окремого підприємства, сфери, так і економіки держави в цілому.

В умовах ринкових відносин бухгалтерський облік поділяється згідно з галуззю діяльності і згідно облікових функцій. Згідно сфери діяльності бухгалтерський облікрозмежується на виробничо-господарський, бюджетний і банківський. Згідно об'єктів обліку, плану рахунків, особливості ведення дані типи обліку значно відрізняються між собою. Згідно облікових функцій бухгалтерський облік поділяється фінансовий, податковий і управлінський.

Фінансовий облік - систематичний комплексний підрахунок власності, господарської діяльності компанії через безперервне, абсолютне і постійне відображення господарських процесів за звітний період. Фінансовий облік ведуть відповідно до чинного законодавства держави та міжнародних і національних стандартів бухгалтерського обліку. Виконується з метою формування вартісних даних роботи підприємства та виявлення зовнішніх взаємозв'язків з постачальниками, споживачами, банками, акціонерами, інвесторами.

Податковий облік - окремий функціональний облік з ціллю збільшення контрольної-аналітичної функції обліку точності нарахувань та сплати податків. Виконується з метою формування показників валового доходу і валових витрат з метою обчислення податку і доходу.

Фінансовий і податковий облік регулюються законодавством. Він обов'язковий для кожного суб'єкта господарювання і оприлюднюється в фінансовій звітності та деклараціях, підлягає аудиту.

Управлінський облік - процедура підготовки інформації, необхідної керівництву з метою потреб внутрішнього менеджменту поточної виробничої роботи підприємства. Виконується з метою розрахунку показників всередині підприємства згідно центрів відповідальності.

Таблиця 1.1. Порівняльна характеристика фінансового і управлінського обліку

№	Критерій	Фінансовий	Управлінський
1	Головні користувачі інформації	Менеджери і зовнішні користувачі	Менеджери різних рівнів
2	Обмеження	Загальноприйняті принципи (стандарти) і нормативні акти	Немає ніяких
3	Використання вимірників	Єдиний грошовий вимірник	Різні, у тому числі якісні
4	Об'єкт аналізу і обліку	Господарська одиниця в цілому	Структурні підрозділи (центри відповідальності) або окремі сторони діяльності
5	Нацленість	Оцінка минулого	Прогноз на майбутнє.
6	Відкритість даних	Більшість даних доступна всім	Комерційна таємниця
7	Ступінь надійності	Інформація має оперативний характер і піддається перевірці	Інформація має ймовірнісний і суб'єктивний характер, а іноді містить комерційну таємницю
8	Групування затрат	За елементами затрат	За статтями калькуляції
9	Періодичність складання звітів	Регулярна щорічна або щоквартальна звітність	Змінний інтервал (оперативна інформація)
10	Обов'язковість ведення	Обов'язково	Необов'язково

Отже, систему господарського обліку в Україні можна зобразити за такою схемою (рис.

2. Предмет бухгалтерського обліку.

Предмет бухгалтерського обліку складається з окремих частин, елементів, які називають об'єктами. Це господарський факт-процес або факт-явище, для якого виконуються умови: факт вже відбувся; змістовна характеристика його задовольняє або результативний, або правовий аспект господарювання, або одночасно їх обидва; факт володіє вартісним (грошовим) вираженням. Якщо господарський факт-явище або факт-процес не може бути переглянутий відразу по всім цим ознакам, то він не є об'єктом бухгалтерського обліку.

Згідно визначення предмета бухгалтерського обліку, його об'єкти відповідно до економічного змісту і призначення можна з'єднати в 3 групи: господарські засоби, господарські процеси і джерела утворення господарських засобів.

Господарські засоби- це необоротні та оборотні засоби, які є в наявності у підприємства, величину яких відображають в бухгалтерському балансі. Так як майно відображають в активі балансу, то прийнято майно називати активами. **Активи** - ресурси, контрольовані підприємством в результаті минулих подій, використання яких, як очікується, приведе до збільшення економічних вигод у майбутньому [11, с. 21]. Активи поділяються на багато класифікаційних ознак, головні з яких такі: згідно форм функціонування; згідно характеру участі в процесі обороту; згідно ступені ліквідності [2, с. 92]. Згідно форм функціонування господарські активи поділяються на матеріальні, нематеріальні та фінансові активи.

Нематеріальний актив - немонетарне актив, який не володіє матеріальною формою і може бути ідентифікований [14, с.78]. Бухгалтерський облік нематеріальних активів ведеться відповідно кожного об'єкта згідно таких груп:

- права використання природних ресурсів (право користування надрами, іншими ресурсами природного середовища, геологічною та іншою інформацією про природне середовище тощо);
- права використання майна (право користування земельною ділянкою відповідно до земельного законодавства, право використання будівлі, право на оренду приміщень тощо);
- права на комерційні позначення (права на торговельні марки (знаки для товарів і послуг), комерційні (фірмові) найменування тощо);
- права на об'єкти промислової власності (право на винаходи, корисні моделі, промислові зразки, сорти рослин, породи тварин, компонування (топографії) інтегральних мікросхем, ноу-хау, захист від недобросовісної конкуренції тощо);
- авторське право та суміжні з ним права (право на літературні, художні, музичні твори, комп'ютерні програми, бази даних, виконання, фонограми, відеограми, передачі (програми) організацій мовлення тощо);
- незавершені капітальні інвестиції в нематеріальні активи;
- решта нематеріальних активів (право на ведення діяльності, користування економічними та іншими привілеями тощо).

Нематеріальні активи переносять свою вартість на витрати виробництва за термін їх експлуатації шляхом нарахування амортизації згідно установлених норм.

Матеріальні активи - це засоби підприємства, які мають матеріально-речову форму. До групи матеріальних активів компанії включають незавершене будівництво, основні засоби, запаси.

Основні засоби - це матеріальні активи, які підприємства утримує з ціллю застосування їх в процесі виготовлення або поставки товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або заради здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше ніж 1 рік (або операційного циклу, якщо він довший за рік) [13 с. 66]. Вартість основних

засобів зменшується рівномірно з їх моральним і фізичним зносом. До основних засобів відносяться: земельні ділянки, капітальні витрати на удосконалення земель, будівлі, споруди та передавальні пристрої, машини і оснащення, транспортні засоби, прилади, інструменти, інвентар (меблі), тварини, багаторічні насадження, бібліотечні фонди і т. д. [13, с. 68].

Незавершене виробництво - це ціна недобудованих об'єктів, споруд, будівництва яких здійснюється для особистих потреб підприємства.

Запаси - це активи, які утримуються для майбутньої реалізації в умовах звичайної господарської діяльності, що знаходяться в процесі виготовлення з метою майбутньої реалізації продукту, утримуються для споживання під час виготовлення продукції, виконання робіт і надання послуг, ітакож управління підприємством [15, с. 86]. До запасів включають: готову продукцію, виробничі запаси, незавершене виробництво, поточні біологічні активи, товари.

Фінансові активи - це група господарських засобів підприємства у формі готівкових коштів та інших фінансових інструментів, що належать підприємству. До даної групи належать готівкові кошти та їх еквіваленти в державній і іноземній валютах, фінансові інвестиції компанії в цінні папери та статутні капітали інших компаній, дебіторська заборгованість різних фізичних і юридичних осіб перед конкретним підприємством за відвантажену їм продукцію, товари чи надані послуги. Фінансові інвестиції і дебіторська заборгованість бувають довгостроковими і поточними.

За характером участі в процесі обороту господарські засоби (активи) поділяють на оборотні та необоротні активи.

Оборотні активи - валютні кошти та їх еквіваленти, що не обмежені в застосуванні, а ще інші активи, призначені для реалізації або споживання протягом операційного циклу або 12-ти місяців з дати балансу [11,с.22]. Оборотні активи всю свою ціну відразу переносять на вироблену з їх допомогою них продукцію. До них відносяться готова продукція, товари,

виробничі запаси, дебіторська заборгованість, незавершене виробництво, валютні кошти та їх еквіваленти в касі і на рахунках в банках.

Необоротні активи - це сукупність майнових цінностей, які неодноразово беруть участь у процесі господарської діяльності підприємства. До необоротних господарських засобів відносяться засоби тривалістю застосування не більше 1-го року (або операційного циклу, якщо він довший за рік): дебіторська заборгованість, основні засоби, нематеріальні активи, довгострокова дебіторська заборгованість, довгострокові фінансові інвестиції, інші необоротні активи.

Згідно ступенів ліквідності господарські засоби (активи) підприємства поділяють на абсолютно ліквідні, ліквідні і малоліквідні.

Ліквідність активів підприємства - це ступень здатності конвертації їх у валютну форму з метою своєчасного забезпечення платежів підприємства за поточними фінансовими зобов'язаннями [2, с. 92]. Актив, який може набути грошової форми за місяць, є високоліквідним або абсолютно ліквідним (кошти та їх еквіваленти, зокрема валютні кошти в державній та іноземних валютах в банках і касі, цінні папери тощо); якщо протягом 2-3 місяців - **ліквідним** (поточні фінансові вкладення і дебіторська заборгованість, готова продукція, товари, виробничі запаси); за 3-6 місяців - **малоліквідним** (незавершене будівництво, основні засоби, нематеріальні активи, довгострокові фінансові інвестиції, довгострокова дебіторська заборгованість, витрати майбутніх

періодів).

Концепція використання ліквідності при оцінці фінансового стану підприємства і фінансового аналізу. Форма балансу в Україні, яка відображає активи, побудована відповідно до ступеня ліквідності.

Ця класифікація активів по різних функціях характеризує їх склад, структуру, і навіть їх розташування показано на те, де і в що були інвестовані активи.

Доступні побутові вироби (активи) підприємства, створюються за рахунок особистих і залучених коштів. Особисті і залучені кошти для формування активів в бухгалтерській літературі вказують на слово "пасив". До кінця XIX століття, це слово означало тільки зобов'язання організації, тепер - всі джерела формування власності [2, с. 94]. Джерела економічних ресурсів діляться на особисті і залучені.

До власних джерел, звідки формуються господарські засоби відносять кошти статутного і пайового капіталу (грошові кошти, внесені засновниками для реєстрації компанії), а також додатковий та резервний капітал, прибуток (отриманий за підсумками діяльності). Власний капітал визначається вартістю своїх чистих активів - і розраховується як різниця між вартістю майна (активів) і позикових коштів. До особистого капіталу відносять: пайовий та додатковий капітал, статутний капітал, резервний капітал,

забезпечення та цільове фінансування, доходи майбутніх періодів, нерозподілений прибуток.

Статутний капітал формується за рахунок сукупності вкладів засновників (власників) майна компанії для забезпечення його діяльності в розмірах встановлених статутом. Статутний капітал може бути змінений тільки за рішенням засновників (акціонерів) за рахунок додаткових інвестицій засновників або за рахунок прибутку організації. Частина статутного капіталу, втіленого в основні засоби, характеризується як основна частина статутного капіталу або основний капітал. Частина статутного капіталу, втіленого в оборотні засоби підприємства характеризується як оборотна частина статутного капіталу або оборотним капіталом. [16, с. 27].

Пайовий капітал - це сукупність коштів фізичних і юридичних осіб, добровільно включені в компанію, щоб реалізувати свій бізнес.

Додатковий капітал - емісійний дохід, переоцінка активів, отримання безкоштовного майна або іншого додаткового капіталу.

Резервний капітал визначається як джерело коштів, призначене для покриття можливих майбутніх передбачуваних витрат, резервів для списання простроченої заборгованості, надання гарантії, збитків та багато іншого. Вклади, внесені в нього, здійснюються по досягненні ним розміру, передбаченого установчими документами, але не більше ніж на 25% від сплаченого статутного капіталу. Джерело коштів - прибуток. Всього відрахування на резервний капітал не повинен перевищувати 50% прибутку [16, с.28].

Прибуток визначається як різниця між доходами від реалізації товарів, робіт і послуг, і витратами підприємства, а також нарахування прибуткового податку. Частиною прибутку є дохід від участі в діяльності інших компаній: дивіденди по акціях, облігаціях та інших цінних паперів, що належать підприємству; отримані збитки, штрафи, і т.д. [4, с.39]. Нерозподілений прибуток минулих років іде на поповнення резервного капіталу, збільшення

статутного капіталу, та з нього здійснюють виплати дивідендів засновникам компанії тощо.

У бухгалтерському обліку відображають не тільки джерело створення доходу, а й розподіл прибутку на користь власників (дивіденди), виплати за облігаціями, вклади в резервний капітал та інше використання. В результаті господарської діяльності підприємство може отримати не прибуток а збиток. За даними офіційного сайту Державного комітету статистики України, в лютому-жовтні 2015 року з загальної кількості підприємств, тільки 59,7 відсотка отримали дохід від їх діяльності, а решта 40,3 відсотка підприємств в результаті господарської діяльності в цей період отримали збиток.

Фінансування є джерелом коштів з державного бюджету та інших фізичних і юридичних осіб. Фінансування компанії з державного бюджету називається бюджетне фінансування. [8, с.79]. Якщо кошти підприємству з тією чи іншою особливою метою (наукові дослідження, навчання, соціальні потреби) виділяє організація, спонсор або установа, таке фінансування називається цільовим.

Забезпечення майбутніх витрат і платежів - це суми, що були зарезервованими в установленому порядку з ціллю рівномірно включити витрати та платежі в витрати чи в оборот: сума черговоїоплати відпусток (включаючи внески на соціальне страхування) працівників, річна винагорода за вислугу років, розрахування за предмети оренди, витрати на будівництво тимчасових будівель і споруд, виробничих витрат на підготовчі роботи в сезонних галузях промисловості і так далі.

До **залучених джерел формування** відносять ті, які тимчасово призначені для використання підприємством, а потім мають бути повернені їх власникам, на узгоджених між ними і підприємством домовленостях. Це банківські кредити, позики за зобов'язаннями, кредиторська заборгованість. Позикові кошти можуть бути довгострокові і поточні (короткострокові) і мають форму зобов'язань. **Зобов'язання** - заборгованість підприємства, що виникає в результаті минулих подій, врегулювання яких в майбутньому, як

передбачається, призведе до зменшення ресурсів підприємства, які втілюють собою економічні вигоди [7, с. 3].

Кредит—це позика в валютній чи товарній формі при умові повернення, які надаються банками або іншими кредитними установами позичальника (фізична або юридична особа). За використання кредиту сплачується відсоток. Залежно від повернення кредити поділяються на довгострокові (більше одного року) і короткострокові (в межах одного року).

Зобов'язання за облігаціями - додатково залучені кошти, отримані компанією в результаті виробництва і реалізації облігацій за умов повернення і плати преміями. Як і банківські кредити, вони можуть бути довгострокові і короткострокові.

Кредиторська заборгованість - тимчасово залучені кошти у фізичних та юридичних осіб, тобто борг компанії перед іншим фізичними і юридичними особами за отримані від них блага, виконані роботи чи надані послуги, борг за нараховані але не сплачені податки та інші платежі. Фізичні та юридичні особи, перед яким ця компанія має кредиторську заборгованість, виступають кредиторами. Третя група об'єктів бухгалтерського обліку складається з господарських процесів. Основними етапи циклу економічних ресурсів є процеси виробництва, реалізації і постачання.

Процес постачання (покупки) забезпечує витрати підприємством певної частини коштів на придбання основних засобів та виробничих запасів – стадії циклу, при якій гроші перетворюються в засоби виробництва і трудові ресурси [17, с.55]. Підприємство забезпечується в результаті матеріальними і трудовими ресурсами. Об'єктами обліку в цьому процесі є вартість придбання активів і ресурсів, обсягу підготовчої роботи, розрахункових операцій з постачальниками.

Виробничий процес - етап кругообігу, на якому створюються блага за рахунок поєднання виробництва з працею (виробництво товарів, робіт, послуг). Об'єктами бухгалтерського обліку в виробничому процесі є затрати

підприємства на виробництво продуктів (вартість використаної сировини і матеріалів, амортизація засобів праці, зарплата працівникам). Це дозволяє вирахувати собівартість виробництва продукції і зробити оцінку її структури.

Процес реалізації - стадія кругообігу, при якому продають виготовлену продукцію та товари і продукція приймає форму грошових коштів, що дозволяє продовження наступного робочого циклу кругообігу капіталу. У процесі реалізації об'єктами виступають витрати, пов'язані з доставкою і продажами продукції, вирахування прибутку та доходу від реалізації товарів, розрахунки з покупцями і за зобов'язаннями податкових і інших органів.

Таким чином, процеси постачання, виробництва і реалізації є важливими об'єктами бухгалтерського обліку.

3. Господарські засоби і джерела їх утворення як об'єкти бухгалтерського обліку

Суб'єкт господарювання, як правило, наділений засобами, майном, здійснює господарську діяльність, направлену на отримання фінансового результату і зобов'язаний відповідно до чинного законодавства вести бухгалтерський облік і складати звітність. Під об'єктом обліку розуміють конкретний засіб (майно), джерело його утворення та його рух в процесі відтворення. Об'єктом обліку є також факти, дії і події господарської діяльності, які характеризують стан та використання ресурсів, процеси придбання засобів виробництва продукції та її збуту, розрахункові відносини підприємства з юридичними та фізичними особами, фінансовий стан та результати діяльності підприємства[1, с.23].

Об'єкти, що обліковуються, за економічним змістом та призначенням можна об'єднати в три групи:

- господарські засоби (майно);
- джерела господарських засобів;
- господарські процеси.

Об'єкти предмета бухгалтерського обліку зображено на рис. 2.1.

Класифікація активів підприємства за різними ознаками характеризує передусім їх склад, структуру, а також їх розміщення, тобто вказує на те,

куди і в що їх вкладено. Всебічна інформація про активи, представлені в класифікації, є важливим об'єктом бухгалтерського обліку й економічного аналізу, оскільки показує, куди і в що було вкладено кошти підприємства.

Наявні господарські засоби (активи) підприємства формуються за рахунок як власних, так і залучених коштів, або, як прийнято говорити, джерел. Тому господарські засоби підприємства за джерелами їх формування та цільовим призначенням класифікують на:

джерела власних засобів;

джерела залучених засобів.

До **власних джерел формування господарських засобів** належать кошти статутного та пайового капіталу (кошти, внесені засновниками на час реєстрації підприємства), додаткового та резервного капіталу, прибутку (одержаного за результатами діяльності). Власний капітал підприємства визначається вартістю його майна — тобто чистими активами, що обчислюються як різниця між вартістю майна (активів) і залучених коштів.

У практиці бухгалтерського обліку до власних джерел відносять власний капітал та забезпечення.

До **власного капіталу** належать: статутний капітал, пайовий та додатковий капітал, резервний капітал, нерозподілений прибуток, забезпечення та цільове фінансування, доходи майбутніх періодів.

Статутний капітал формується за рахунок сукупності вкладів засновників (власників) у майно підприємства для забезпечення його діяльності в розмірах, визначених установчими документами (статутом). Розмір статутного капіталу може змінюватися лише за рішенням засновників (акціонерів) за рахунок додаткових вкладень засновників або за рахунок частини прибутку підприємства. Аналогічно формується і пайовий капітал, наприклад у кооперативах.

Резервний капітал є джерелом коштів, призначених для покриття передбачуваних у майбутньому можливих видатків, резервів на списання прострочених боргів, гарантійних зобов'язань, збитків тощо.

Додатковий капітал формується за рахунок емісійного доходу, дооцінки активів, безоплатно одержаного майна тощо.

Фінансування є джерелом коштів за рахунок державного бюджету та інших фізичних і юридичних осіб. Фінансування діяльності підприємства з державного бюджету називають бюджетним фінансуванням. Якщо кошти підприємству з тією чи іншою спеціальною метою (науково-дослідні роботи, підготовка кадрів, соціальні потреби) надає організація, установа чи спонсор, то таке фінансування називають цільовим [19, с.34].

Прибуток підприємства є безпосереднім джерелом поповнення господарських засобів і відповідних резервів. У бухгалтерському обліку відображають не тільки формування прибутку, а й розподіл прибутку між власниками (нарахування дивідендів), виплати за облігаціями, відрахування в резервний капітал та інше використання.

До залучених джерел формування господарських засобів належать ті, що тимчасово надаються в користування підприємству, а потім повертаються їх власникам на узгоджених між ними і підприємством умовах. До таких джерел відносять: кредити банків, позикові кошти під зобов'язання, кредиторську заборгованість. Залучені кошти можуть бути довгостроковими і поточними (короткостроковими) та мають форму зобов'язань.

Кредити — це позики у грошовій або товарній формах на умовах повернення, що їх надають банки чи інші кредитні установи позичальникові (фізичній або юридичній особі). За користування кредитом сплачують відсоток. Залежно від терміну повернення кредити поділяють на довгострокові (понад рік) і короткострокові (до року).

При кредитуванні підприємств банки дотримуються таких принципів: забезпеченість та цільовий характер кредиту, повернення, строковість та оплатність кредиту.

Зобов'язання за облігаціями — це додатково залучені кошти, які отримує підприємство внаслідок випуску і реалізації (емісії) своїх облігацій

на умовах повернення і плати у вигляді премій. Як і кредити банків, вони можуть бути довгостроковими та короткостроковими.

Кредиторська заборгованість — це тимчасово залучені підприємством кошти від фізичних та юридичних осіб, тобто заборгованість підприємства перед іншими фізичними та юридичними особами за отриману від них продукцію, надані ними послуги чи виконані роботи, заборгованість за нарахованими але не сплаченими податками та іншими платежами. Кредиторську заборгованість у межах нормативних термінів оплати рахунків чи зобов'язань вважають нормальною, а в разі порушення термінів платежів — простроченою.

Фізичні та юридичні особи, перед якими дане підприємство має кредиторську заборгованість, називаються кредиторами.

У балансі підприємства джерела залучених коштів називають зобов'язаннями. **Зобов'язання** — це заборгованість підприємства, що виникла внаслідок минулих подій, погашення якої в майбутньому, як очікується, призведе до зменшення ресурсів підприємства, що втілюють у собі економічні вигоди.

Власний капітал і зобов'язання відображають у балансі з правої сторони і називають пасивами.

Отже, власний капітал і зобов'язання є важливими об'єктами бухгалтерського обліку, що засвідчує рис. 2.3.

рис. 2.3

4. Господарська діяльність, господарські процеси та їх характеристика.

Господарська діяльність компанії пов'язана з користуванням коштів, матеріальних і нематеріальних засобів, які безперервно перебувають в постійному русі, виконують безперервний оборот, змінюючи при цьому форму і ціну, іншими словами проходять операційний цикл.

Операційний цикл - це проміжок часу між купівлею запасів для здійснення діяльності та отриманням коштів від продажу виготовленої з них продукції або товарів і послуг.

Кругообіг засобів здійснюється через господарські процеси. Вони є важливим об'єктом бухгалтерського обліку і показують господарську активність всіх підприємств. Під господарським процесом розуміють сукупність тотожних операцій, спрямованих на виконання певної господарської цілі.

Господарський процес як елемент кругообігу господарських засобів складається з первинних частин - господарських операцій. Під терміном **господарська операція** розуміють дію або явище, яке викликає зміни в структурі активів, зобов'язань і особистих грошових коштів підприємства. Велика частина господарських операцій є наслідком дій юридичних і фізичних осіб, які укладають угоди, виконують технологічні операції. Разом з тим господарські операції можуть мати місце в результаті тих чи інших подій трапляються незалежно від бажання людини (моральний знос, стихійне лихо тощо) [10, с. 48].

Будь-яке підприємство в процесі своєї діяльності вступає в різного роду економічні взаємини, зокрема, наприклад з постачальниками і підрядниками при закупівлі сировини і комплектуючих; з клієнтами і замовниками при реалізації готової продукції, робіт і послуг компанії; з робітниками - згідно з розрахунками по оплату праці; з кредитно-

фінансовими установами в питаннях кредитування; з бюджетом - по сплаті податків і проведення платежів у позабюджетні фонди соціального напрямку.

Таким чином, господарські операції в сукупності складають господарські процеси, які в цілому формують кругообіг капіталу.

Однак які б господарські операції і зрушення не відбувались на підприємстві, весь оборот господарських засобів розділяють на 3 стадії:

- 1) постачання;
- 2) виробництво.
- 3) реалізація.

1-ша стадія (постачання) передбачає витрату підприємством деякої частки коштів на придбання засобів і предметів праці. Об'єктами обліку тут є витрати на закупівлю засобів і ресурсів, розмір їх заготовки, розрахункові операції з постачальниками.

2-а стадія (виробництво) має на увазі взаємодію факторів виробництва: предметів праці, засобів праці і живої праці. Підсумком другої стадії є набуття з виробництва і оприбуткування готової продукції на склад підприємства. Тут об'єктами обліку виступають витрати (засоби праці в розмірі зношеної частки, енергія, сировину, паливо, праця і її оплата), собівартість продукції, наявність і рук готової продукції.

3-тя стадія (реалізація) є завершальною фазою кругообігу господарських засобів. Вона виражається в передачі клієнтам виготовленої продукції згідно цін реалізації через укладання договору купівлі-продажу. В процесі реалізації об'єктами обліку виступають витрати, пов'язані з відвантаженням і реалізацією продукції, розмір відвантаження і реалізації продукції, розрахунку заробітку і прибутку від реалізації продукції, розрахунки з покупцями та за зобов'язаннями з податковими та іншими органами. Якщо отриманий прибуток перевершує первісна вартість реалізованої продукції - це означає, що підприємство отримало прибуток, якщо ні – збиток [3, с. 19].

Господарські процеси є важливими об'єктами бухгалтерського обліку, так як вони характеризують переміщення засобів в системі кругообігу капіталу. При цьому засоби (капітал) можуть отримувати в процесі цього руху такі форми: товарну, виробничу, валютну. Так в процесі поставки (купівлі) відбувається зміна форми грошових коштів з валютної в товарну. Підприємство для потреб виготовлення за грошові кошти купляє потрібні фактори виробництва (виробничі запаси, основні засоби, працю). В процесі виготовлення придбані матеріальні та трудові ресурси взаємодіють, результатом якого, з одного боку виступають витрати на створення продукту (трудова, матеріальна, грошова), з іншого - підсумки виготовлення (виконані роботи, готова продукція, надані послуги), тобто товарна (факторна) форма капіталу переходить у виробничу, а потім, за винятком незавершеного виготовлення в - товарну. В процесі реалізації товарна форма вартості знову змінюється валютною.

Будь-який господарський процес (виробництво, постачання, реалізація) володіє цільовим характером і економічною доцільністю. Метою процесу постачання є забезпечення підприємства важливими ресурсами; виготовлення – використання факторів виробництва з метою отримання продукції; реалізації - збут продукції і отримання прибутку. У кожному господарському процесі, як і в операційному циклі в цілому, потрібно прагнути забезпечити економічну ефективність.

Отже, процеси забезпечення, виготовлення та реалізації є необхідними об'єктами бухгалтерського обліку. Тому головними завданнями бухгалтерського обліку є: виявлення обсягу випущеної з виробництва продукції, придбаних товарів, їх реалізації, виявлення фактичних витрат з виробництва продукції чи покупки товарів, контроль і аналіз за собівартістю виготовленої продукції та її зниженням, визначення остаточних результатів діяльності підприємства. [5, с. 92].

Висновок

Управління будь-яким з підприємств вимагає систематичної інформації про поточні господарські процеси, їх характер і обсяг, наявність матеріальних, трудових і фінансових ресурсів, їхнє використання, про фінансових показники діяльності. Основним з джерел такої інформації є поточні дані бухгалтерського обліку, що мають бути систематизовані в звітність. Така звітність є дуже важливою, оскільки вона використовується не тільки для економічного аналізу окремого підприємства, щоб отримати інформацію, потрібну для управління, а й підвести підсумки в масштабахгалузей і народного господарства в загальному.

Економічна сторона бухгалтерського обліку дозволяє виявити ефективність господарських процесів, юридичний – правова законність і доцільність їхздійснення. Виходячи з цього бухгалтерський облік встановлює зв'язок між економікою і правом в процесі господарської діяльності.

Перехід України до ринкової економіки, розвиток міжнародних економічних відносин викликають необхідність удосконалення обліку згідно з міжнародними стандартами. Бухгалтерський облік в промисловості, як і в інших галузях промисловості, є одним з найбільш важливих джерел економічної інформації, засобом контролю за роботою компанії та інструмент захисту власності.

Ці дані поточного обліку (бухгалтерські документи, записи) необхідні перш за все працівникам самих підприємств у їхній щоденній роботі, так як вони є основою для підготовки фінансової звітності.

Для відображення різносторонньої діяльності підприємств і організацій для одержання інформації, необхідної щоб вести управління і контроль, прийнято використовувати три видигосподарського обліку: статистичний, оперативний і бухгалтерський. Кожен з яких має свої власні цілі, об'єкти обліку, способи отримання й обробки інформації і виконує свою роль в виконанні функцій, покладених на господарський облік в суспільстві.

Для того, щоб відображати економічні ресурси і процеси, які здійснюються в компанії, їх кількісну та якісну характеристику використовують різні вимірники: трудові, грошові і натуральні.

У широкому сенсі предметом бухгалтерського обліку є процес створення суспільного продукту тієї частини, яка може бути охоплена інформацією у одному грошовому вимірнику, а також його розподілу, обміну та споживання.

Облік здійснюється на всіх рівнях економіки - підприємств, організацій та установ, як виробничої так і невиробничої сфери та використовується для моніторингу і контролю за їх діяльністю. Кожне підприємство (установа, організація) має певне майно - побутові вироби (будівлі, обладнання, матеріали та інші ресурси), які формуються за деякими джерелами (в сукупності засновників, прибутку, позикових коштів і т.д.). Моніторинг присутністю і рухом, а також належним використанням коштів в кожному секторі здійснюється з допомогою бухгалтерського обліку. Таким чином, господарські засоби, які доступні для окремих підприємств і джерел їх формування є об'єктом бухгалтерського обліку і входять до змісту його предмета.

Об'єктами бухгалтерського обліку що знаходяться на виробництві, є витрати підприємства на виготовлення продукції, що дозволяє визначити її собівартість і кількість випущеної продукції (в вартісному і натуральному вимірниках).

Бухгалтерський облік в якості складової частини народногосподарського обліку базується на науковій основі - діалектичному методі і економічній теорії. Науковий зміст методу бухгалтерського обліку характеризується підходом до явищ господарської діяльності підприємств, розгляду всіх засобів і процесів у безперервному їх русі і розвитку, взаємозв'язку і взаємозумовленості та єдності.

Список використаної літератури

1. Билуха Н. Т. Теория бухгалтерского учета. Учебник – К.: КНЕУ, 2000 – 692 с.
2. Бутинець Ф.Ф. Теорія бухгалтерського обліку: підручник для студентів вузів спеціальності 7.050106 «Облік і аудит» / Вид 2-ге, доп і перероб. – Житомир: ЖИТІ, 2000. – 640 с.
3. Бутинець Т. А. Бухгалтерський облік: Навч. посіб. для студ. вузів /Т. А. Бутинець, Л. В. Чижевська, С. Л. Береза. - Житомир: ЖИТІ, 2000. - 672 с.
4. Бухгалтерский учет и финансовая отчетность в Украине /Под ред к е н С Ф Голова. – Днепропетровск:ТОВ «Баланс-Клуб», 2000 - 768 с.
5. Господарський кодекс України. – Х.: ООО «Одіссей», 2008. – 256с.
6. Завгородній В. П. Бухгалтерський облік в Україні (з використ Нац стандартів) Навч. посібн для студ. Вузів – 5-те вид доп. та перероб. – К.: А.С.К., 2001 — 848 с.
7. Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» від 16 липня 1999р. № 996-XIV. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку. Нормативна база. Нова редакція. – Х.: Курсор, 2008. – с. 3-13.
8. Лишиленко О.В. Бухгалтерський облік: Підручник. – 2-ге вид., перероб.і доп. – Київ: Вид-во «центр навчальної літератури», 2006. – 659 с.
9. Організація бухгалтерського обліку: Підруч. для студ. спец. Облік і аудит вищ. навч. закл. / За ред. проф. Ф. Ф. Бутинця. - 3 те вид., доп. і перероб. - Житомир: ПП Рута , 2002. - 592 с.
10. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку. Нормативна база. Нова редакція. – Х.: Курсор, 2008. – с. 14-20.
11. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку 2 «Баланс». Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку. Нормативна база. Нова редакція. – Х.: Курсор, 2008. – с. 21-32.

12. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку 6 «Виправлення помилки зміни у фінансових звітах». Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку. Нормативна база. Нова редакція. – Х.: Курсор, 2008. – с. 60-64.
13. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби». Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку. Нормативна база. Нова редакція. – Х.: Курсор, 2008. – с. 65-76.
14. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи». Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку. Нормативна база. Нова редакція. – Х.: Курсор, 2008. – с. 77-85.
15. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку 9 «Запаси». Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку. Нормативна база. Нова редакція. – Х.: Курсор, 2008. – с. 86-94.
16. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський облік на підприємствах України з різними формами власності: Навч. посіб. – 6-те вид., доп. і перероб. – К.: А.С.К., 2002. – 784 с.
17. Сопко В. Бухгалтерський облік: Навч. посібник. – 3-тє вид., перероб. і доп. – К.: КНЕУ, 2000. — 578 с.
18. Верховна Рада України. Офіційний сайт. <http://zakon1.rada.gov.ua/>
19. Державний комітет статистики України. Офіційний сайт. <http://www.ukrstat.gov.ua/>
20. Міністерство фінансів України. Офіційний сайт. <http://www.minfin.gov.ua/>

Секретаріат

Файл Правка Вид Операції Справка

Екст.п. - биржа контента

Стандартная Экспресс Глубокая На реферат
 Пакетная проверка Проверка сайта SEO проверка Проверка картинок

Проверить уникальность

Редактор Адрес

Текст(47523):

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
Тернопільський національний економічний університет

Факультет обліку і аудиту

Журнал:

Автопрокрутка
 Очистить журнал

[14:06:15] **60** Найдено 1% совпадений по адресу: <http://tofo.ru/item/swid/>
 [14:06:16] **60** Найдено 1% совпадений по адресу: <http://tofo.ru/item/bvqz/>
 [14:06:17] **60** Найдено 1% совпадений по адресу: <http://tofo.ru/item/Tdka/>
 [14:06:17] **Та** Найдено 18% совпадений по адресу: <http://vbykofond.ru/view.aspx?id=435148>
 [14:06:18] **ВНИМАНИЕ!** Уникальность может быть определена некорректно! (Обнаружено ошибок: 30%)
 [14:06:18] **Уникальность текста 82%** (Пронормировано подстановок: 0%)

Готово